

Impact van betaalrisico's en schulden op mensen

13-3-2023

De Woonbond en Aedes hebben budgetinstituut het Nibud verzocht om onderzoek te doen naar wat het precies voor mensen betekent wanneer zij in de schulden terecht komen. Tijdens het onderzoek werd onder meer gekeken naar wat mensen doen als zij in de schulden terecht komen en welke afwegingen zij maken.

Bijna 1 miljoen Nederlanders leeft onder de armoedegrens en bijna een half miljoen Nederlanders heeft te maken met langdurige armoede. Hiervan is sprake wanneer langer dan 3 jaar in armoede wordt geleefd. Welke impact heeft dit op mensen? In dit artikel nemen we de resultaten van het onderzoek met u door.

Wat is een betaalrisico precies?

Het Nibud zocht uit wat de impact van betaalrisico's is. Maar wat is een betaalrisico nu precies? Wanneer een huishouden onvoldoende budget heeft om de noodzakelijke uitgaven te doen, dan spreken we van een betaalrisico. Overigens betekent dit niet dat alle mensen met een betaalrisico daadwerkelijk in de schulden terecht komen. Een deel van deze personen stapt in de zogenaamde overlevingsmodus en passen zaken aan om toch rond te kunnen komen. Zij laten facturen langer liggen, voeren bezuinigingen door, sparen niet meer en geven geen cadeautjes meer bij verjaardagen. Uiteraard zijn dit slechts voorbeelden.

Hulpvraag komt vaak niet of veel te laat

Helaas geldt niet voor iedereen met een betaalrisico dat het allemaal nog wel te redden valt wanneer de overlevingsmodus wordt ingeschakeld. Dit zijn de huishoudens die schulden gaan opbouwen. Vaak is er goede hulp voor deze huishoudens beschikbaar, maar de huishoudens leggen de hulpvraag vaak niet neer bij een instantie, of zij doen dit veel te laat. Dit heeft zeker niet altijd met onwil te maken.

Een deel van deze huishoudens ontvangt niet alle financiële ondersteuning waar zij wel recht op hebben, bijvoorbeeld omdat het

aanvragen te complex is. Ongeveer 20 procent van de huishoudens heeft een beperking op het gebied van rekenen of taal, waardoor hulp niet wordt ingeschakeld. Daarnaast heeft ongeveer 10 procent een migratieachtergrond en ook deze huishoudens leggen de hulpvraag niet of te laat neer.

Impact op de betaalrisico's

Er wordt vaak gedacht dat een te laag inkomen de enige oorzaak is van een betaalrisico. Dit is in de praktijk wel de grootste oorzaak waardoor mensen hun noodzakelijke uitgaven niet kunnen doen, maar het is niet de enige oorzaak. Ook de grootte van het huishouden heeft impact, bijvoorbeeld. Grotere huishoudens, waarin meer monden te voeden zijn, krijgen eerder te maken met een betaalrisico. De ontwikkeling van de huur heeft ook impact, maar deze impact ligt wel 7 maal lager dan de impact van inkomensontwikkeling. Daarnaast kan worden gedacht aan de aanwezigheid van extra hoge noodzakelijke kosten, zoals zorgkosten die niet worden vergoed.

Hoe gaan mensen om met het ontstaan van schulden?

Het Nibud deed ook onderzoek naar het gedrag van mensen wanneer zij met schulden te maken krijgen. Opvallend is dat het gedrag zich in verschillende stadia aanpast. Vaak wordt een eerste gedragswijziging gezien in het doen van aankopen. Er worden bijvoorbeeld meer B-merken gekocht in de supermarkt waar voorheen A-merken werden gekocht. Vervolgens gaan mensen minder consumeren en kiezen ze uiteindelijk ook voor zaken die een lagere kwaliteit hebben dan zij gewend zijn.

In een volgende fase worden uitgaven aan bepaalde zaken helemaal gestaakt. Voor een deel van de personen geldt dat er door de stress ook irrationeel gedrag ontstaat die de schuldenlast eigenlijk alleen maar groter maakt.

Meer huishoudens gaan in de problemen raken

We hebben te maken met een extreem hoge inflatie. De overheid heeft meerdere maatregelen genomen, zoals het energieplafond en de inkomensverhoging van 10 procent voor de minima. Helaas geldt het energieplafond niet voor iedereen en veel Nederlandse

bedrijven kunnen niet voldoen aan de loonsverhoging van 10 procent. Dit betekent dat de verwachting is dan meer huishoudens in de financiële problemen zullen komen de komende periode. Bedrijven moeten er dan ook rekening mee houden dat meer facturen open blijven staan.

Laat facturen niet te lang open staan

Ziet u het aantal facturen dat niet wordt betaald oplopen? Dan is het heel belangrijk om snel actie te ondernemen. Hoe meer facturen onbetaald blijven, hoe groter het risico voor uw bedrijf. Voorkom dit door de vorderingen uit handen te geven. Willems Gerechtsdeurwaarders & Incasso uit Utrecht helpt u graag verder. Wilt u precies weten wat wij voor u kunnen betekenen? Neem dan vrijblijvend contact met ons op. Wij informeren en adviseren u graag.

